

Ändring av förordning om EU-gödselprodukter i fråga om digital märkning

---

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

2023-03-31

Dokumentbeteckning

COM(2023) 98

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EU) 2019/1009 vad gäller den digitala märkningen av EU-gödselprodukter

Sammanfattning

Kommissionens förslag till ändring av förordning (EU) 2019/1009 vad gäller digital märkning av EU-gödselprodukter innebär att frivilligt system för digital märkning införs.

Genom förordningen från 2019 infördes märkningskrav som är mer omfattande än de i förordningen från 2003. Detta i sig ger upphov till två utmaningar: etiketterna riskerar att bli svåra att läsa samt är svåra att hantera av ekonomiska aktörer.

Förslaget syftar till att förenkla efterlevnaden av märkningskraven i förordningen från 2019 och därmed minska bördan för de ekonomiska aktörerna, utan att äventyra förordningens huvudmål, däribland skyddet av människors hälsa och miljön.

Genom detta förslag införs en frivillig digitalisering av märkningen av EU-gödselprodukter. Valet att genomföra digital märkning görs av de ekonomiska operatörerna dvs tillverkare, importörer eller distributörer av EU-gödselprodukter.

Förslaget bedöms inte ha någon påverkan på EU-budgeten eller den svenska budgeten utan eventuella kostnader ska rymmas inom befintlig ram. För de ekonomiska operatörerna kan en initial kostnad uppstå men då förslaget syftar till att minska administrationen av märkningen bedöms den ekonomiska bördan minska.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag. Regeringen ser positivt på kommissionens utgångspunkt att förslaget ska förenkla för företagen och samtidigt bidra till en hög skyddsnivå avseende människors, djurs och växters hälsa, säkerheten och miljön.

Arbetet i rådsarbetsgruppen för teknisk harmonisering inleddes den 15 mars 2023 då kommissionen presenterade förslaget och sin konsekvensanalys. Förslaget kommer att behandlas i rådsarbetsgruppen för teknisk harmonisering och inledningsvis förhandlas under Sveriges EU-ordförandeskap som pågår från den 1 januari till och med den 30 juni 2023.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

2019 antogs förordning (EU) 2019/1009 om fastställande av bestämmelser om tillhandahållande på marknaden av EU-gödselprodukter. Förordningen har ersatt förordning (EG) nr 2003/2003 om gödselmedel.

Genom förordning (EU) 2019/1009 infördes märkningskrav som är mer omfattande än de i förordning (EG) nr 2003/2003. De mer omfattande kraven motiverades bl.a. av att de nya reglerna öppnade EU-marknaden för produkter som är innovativa och okända och därför kräver bättre användarinformation. Kraven har resulterat i etiketter med väldigt mycket information. Detta i sig ger upphov till två utmaningar: etiketterna riskerar att bli svåra att läsa samt är svåra att hantera av ekonomiska aktörer. Att tillhandahålla många uppgifter på en etikett innebär rent praktiskt att det kan vara svårt att identifiera väsentlig information samt att informationen behöver uppdateras ofta, vilket ökar märkningskostnaderna.

Som svar på de två utmaningar som identifierats har förslaget två specifika mål: att förbättra etiketternas läsbarhet och att göra det lättare för de ekonomiska aktörerna att hantera dem.

Förslaget väntas bidra till digitaliseringsprocessen inom jordbrukssektorn.

Digitalisering av märkning och etiketter är aktuellt inom flera områden och lagförslag har presenterats eller väntas presenteras när det gäller tvätt- och rengöringsmedel, kosmetiska produkter och farliga kemikalier.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget syftar till att förenkla efterlevnaden av märkningskraven i förordning (EU) 2019/1009 och därmed minska bördan för de ekonomiska aktörerna, utan att äventyra förordningens huvudmål, däribland skyddet av människors hälsa och miljön.

Genom detta förslag införs en frivillig digitalisering av märkningen av EU-gödselprodukter. Valet görs av tillverkare, importörer eller distributörer av EU-gödselprodukter.

Det föreslås att ekonomiska aktörer tillåts tillhandahålla alla de märkningsuppgifter som krävs enligt bilaga III till förordning (EU) 2019/1009 i endast digital form vid följande två situationer: att EU-gödselprodukterna säljs utan förpackning eller att EU-gödselprodukterna säljs till ekonomiska aktörer (som inte är slutanvändare av produkterna).

De ekonomiska aktörer som väljer digital märkning av EU-gödselprodukter som levereras till slutanvändare i förpackningar måste också tillhandahålla en fysisk etikett som innehåller den viktigaste informationen. Den fysiska etiketten ska innehålla all information om skyddet av människors hälsa och miljön samt den viktigaste informationen om produktens agronomiska effektivitet och innehåll samt information om användning av produkten.

Om de ekonomiska aktörerna väljer att tillhandahålla digitala etiketter fastställs i förslaget allmänna regler för etiketternas digitalisering. I synnerhet måste de ekonomiska aktörerna säkerställa att den digitala etiketten är kostnadsfritt tillgänglig och är lättillgänglig i hela EU, och de måste ta hänsyn till utsatta befolkningsgruppers behov. Det ska vara möjligt att på alternativa sätt ta del av den informationen som finns på de digitala etiketterna även om den digitala etiketten i sig inte är tillgänglig.

Förslaget innehåller en befogenhet för kommissionen att komplettera de allmänna kraven för digital märkning och ytterligare anpassa bilaga III genom att besluta vilka märkningsuppgifter som skulle kunna tillhandahållas digitalt när EU-gödselprodukter görs tillgängliga för slutanvändare i förpackning, beroende på samhällets utveckling.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget rör ändringar i en EU-förordning som är direkt tillämplig i Sverige från den tidpunkt som anges i förordningen. Det behövs därför inte några författningsändringar för att förordningen ska bli tillämplig i Sverige.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte ha någon påverkan på EU-budgeten eller den svenska budgeten utan eventuella kostnader ska rymmas inom befintlig ram.

Enligt kommissionens konsekvensanalys beräknas de maximala kostnaderna på EU-nivå för företag uppgå till 0,3 miljoner euro som engångskostnad och 0,1 miljoner euro som löpande årliga kostnader. I praktiken är de faktiska kostnaderna sannolikt lägre än dessa maximikostnader, eftersom en viss andel av företagen sannolikt kommer välja att inte tillhandahålla digital märkning.

Vissa ytterligare kostnader kan dock komma att uppstå för de ekonomiska aktörerna som väljer digital märkning i och med att de även behöver säkerställa att informationen som finns på den digitala märkningen finns tillgänglig när den digitala märkningen inte är tillgänglig. Sådana kostnader är svåra att kvantifiera och enligt kommissionen förväntas de bli marginella.

Då syftet med förändringarna delvis är att förenkla förfarandet innebär det att kostnaderna kommer att kompenseras av besparingar i samband med uppdatering av fysiska etiketter, undvikande av dubbel märkning och frigörande av utrymme på den fysiska etiketten för information på fler språk.

1.4.1 Konsekvensanalys för förslaget

Vid tidpunkten för genomförandet av konsekvensanalysen fanns två utmaningar för kommissionen. Eftersom förordning (EU) 2019/1009 är tillämplig från och med den 16 juli 2022 fanns ingen erfarenhet av tillämpningen av de nya bestämmelserna i praktiken. Dessutom fastställs i förordningen en frivillig harmonisering av EU-gödselprodukter. Valet om förordningen ska tillämpas eller inte ligger hos tillverkarna av gödselprodukterna. Det var därför svårt att uppskatta hur många tillverkare som kommer att göra detta val och hålla fast vid det under de kommande åren.

I konsekvensanalysen SWD(2023) 49 final Impact Assessment Report har kommissionen analyserat effekterna av tre olika alternativ: Alternativ 1 – utarbetande av endast en vägledning, alternativ 2 – att information får tillhandahållas digitalt för EU-gödselprodukter och alternativ 3 – att all information tillhandahålls digitalt för vissa kategorier av produkter.

När det gäller alternativ 2 har 5 delalternativ (2a–2e) där digitaliseringsnivån varierar övervägts.

Det alternativ som EU-kommissionen rekommenderar och som ligger till grund för förslaget är alternativ 2a i kombination med alternativ 3:

- Alternativ 2 innebär en frivillig digitalisering av viss information på etiketten för EU-gödselprodukter, utan någon distinktion mellan yrkesmässiga och icke yrkesmässiga användare.
- Alternativ 3 innebär en frivillig digitalisering av all information om produkter som säljs i bulk och produkter som inte säljs till slutanvändare utan till andra ekonomiska aktörer.

För det första innebär alternativ 2a att all säkerhetsrelaterad information, samt den viktigaste informationen om agronomisk effektivitet, innehåll och information om hantering av produkten, behålls på den fysiska etiketten. Att ta bort all information från etiketten, inklusive säkerhetsinformation, enligt alternativ 3 för försäljning till ekonomiska aktörer är motiverat utifrån att de användare som berörs, inte är slutanvändare. De ekonomiska aktörerna köper produkterna för att göra dem tillgängliga på marknaden, och inte för att

använda dem på jordbruksmark. När det gäller produkter i bulk finns det, med tanke på produktens art, ingen möjlighet att tillhandahålla informationen på en fysisk etikett som fästs på förpackningen, vilket är det direkta sättet att förmedla märkningsinformation. Att ersätta informationsbladet med en digital etikett förväntas inte ha någon betydande inverkan på informationens tillgänglighet.

För det andra kommer detta kombinerade alternativ att minska märkningskostnaderna och skapa lika villkor för de ekonomiska aktörerna när det gäller användningen av digital märkning.

Slutligen är detta kombinerade alternativ lättare att tillämpa och kontrollera efterlevnaden av, eftersom det inte görs någon distinktion mellan yrkesmässiga och icke yrkesmässiga användare.

Kommissionen bedömer att förslaget bidrar till förenkling för företag och myndigheter. Genom användning av digitala verktyg för att förmedla information om EU-gödselprodukter kan förslaget leda till en potentiell minskning av bördorna för små och medelstora företag, förbättrad efterlevnad och kontroll av densamma, samt ett förstärkt samarbete mellan behöriga myndigheter, inbegripet tull- och marknadskontrollmyndigheter.

Då digitaliseringen av märkningen fortfarande är frivillig bedömer kommissionen vidare att inga särskilda åtgärder behövs för små och medelstora företag, som fritt kan välja rätt tidpunkt för att eventuellt göra denna förändring.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag. Regeringen ser positivt på kommissionens utgångspunkt att förslaget ska förenkla för företagen och samtidigt bidra till en hög skyddsnivå avseende människors, djurs och växters hälsa, säkerheten och miljön.

Förslaget till digitalisering av märkning är frivillig. Regeringen anser att kommissionens utgångspunkt i denna del är rimlig. Regeringen bedömer att ekonomiska incitament sannolikt är den största drivkraften hos de ekonomiska operatörerna för att digitalisera märkningen. Genom att förslaget är frivilligt sätts ingen tidsgräns för när de ekonomiska operatörerna måste ha genomfört ändringarna utan de ges i stället möjlighet att genomföra dessa när så bedöms lämpligast. Då förslaget väntas bidra till en minskad administration och ekonomisk börda väntas genomförandet av den digitala märkningen inte ligga alltför långt fram i tiden.

Regeringen bedömer att förslagets intention att underlätta läsbarheten bör underlätta för slutanvändarna att använda gödselprodukterna korrekt. Genom att underlätta korrekt hantering bör förslaget bidra till ett bättre skydd för

människors, djurs och växters hälsa, säkerhet och miljön. Detta ligger också i linje med det mål som ställs upp i förordningen om EU-gödselprodukter.

2022/23:FPM65

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Arbetet i rådsarbetsgruppen för teknisk harmonisering inleddes den 15 mars 2023 då kommissionen presenterade förslaget och sin konsekvensanalys.

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har remitterats och tidpunkten för remisstidens slut är den 15 maj 2023.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (TFEU). Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Regeringen bedömer att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

I sin analys konstaterar kommissionen att de omfattande märkningskraven i bilaga III till förordning (EU) 2019/1009 måste tillhandahållas på den fysiska etiketten. En del av den information som krävs enligt den bilagan ändras ofta vilket med dagens regler gör administrationen betungande. Förordningen är direkt tillämplig i medlemsstaterna och dessa kan inte vidta nationella åtgärder för att undvika frekventa ändringar av märkningen.

Kommissionen menar vidare att medlemsstaterna skulle kunna anta nationella bestämmelser om minimistandarder för digitalisering av etiketterna, när de används på frivillig basis och utöver fysiska etiketter, eftersom denna fråga ännu inte omfattas av förordning (EU) 2019/1009. Ett sådant tillvägagångssätt leder dock oundvikligen till olika praxis i hela EU och skapar hinder för den inre marknadens funktion. Det skulle kunna leda till ojämlikheter när det gäller potentiella kostnadsbesparingar och kommunikation av information. Det ökar också kostnaderna för industrin att anpassa sig till olika krav på digital märkning i olika medlemsstater.

Införandet av villkor för en digital etikett på EU-nivå skulle däremot tillföra ett mervärde genom att de olika tillvägagångssätten harmoniseras. Genom att skapa lika villkor förbättrar ett sådant initiativ den inre marknadens funktion och säkerställer samtidigt den höga skyddsnivå som krävs enligt förordning (EU) 2019/1009. Dessutom kan beslutet om vilka av de märkningsuppgifter som för närvarande krävs på den fysiska etiketten som får tillhandahållas endast digitalt endast fattas på EU-nivå.

Regeringen bedömer att förslaget inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträvade målen. Syftet är att införa en frivillig digital märkning av EU-gödselprodukter. De ekonomiska aktörerna kommer att kunna välja om de vill tillhandahålla märkningsuppgifterna på en fysisk etikett eller genom en digital märkning.

Om en digital etikett tillhandahålls fastställs i detta förslag allmänna regler för att säkerställa en hög skyddsnivå för användare av EU-gödselprodukter.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget till förordningen har sänts ut på remiss till myndigheter, organisationer och näringslivet. Remisstiden går ut den 15 maj 2023.

Förslaget kommer att behandlas under Konkurrenskraftsrådet. Förhandlingarna sker i rådsarbetsgruppen för teknisk harmonisering inledningsvis under Sveriges EU-ordförandeskap som pågår från 1 januari till och med den 30 juni 2023.

4.2 Fackuttryck/termer

Gödselprodukt: ett ämne, en blandning, en mikroorganism eller ett annat material som används eller är avsedd/avsett att användas på växter eller deras rotzon eller på svampar eller jorden runt svampen, eller som är avsedd/avsett att bilda rotzonen eller jorden runt svampen, antingen som sådan/sådant eller tillsammans med annat material, i syfte att förse växterna eller svamparna med näring eller förbättra deras näringsutnyttjande.

EU-gödselprodukt: en gödselprodukt som är CE-märkt när den tillhandahålls på marknaden.

Ekonomisk operatör: tillverkare, tillverkarens representanter, importörer och distributörer.